O ALFABETO

O alfabeto galego componse das seguintes letras que teñen xénero masculino (o pe, o efe, o e, etc)

grafía	nome	pronuncia
a	a	[a]
b	be	[b]
c	ce	[Θ] ou [s] e [k]
d	de	[de]
e	e	[e], [ɛ]
f	efe	[f]
g	gue	[g] ou [h]
h	hache	[Ø] (cero)
i	i	[i]
l	ele	[l]
m	eme	[m]
n	ene	[n]
ñ	eñe	[ɲ]
o	o	[o], [ɔ]
p	pe	[p]
q	que	[k]
r	erre	[ɾ], [r]
s	ese	[s]
t	te	[t]
u	u	[u]
v	uve	[b]
x	xe	[ʃ], [ks]
z	ceta	[Θ] ou [s]

Tamén se empregan os seguintes dígrafos:

grafía	nome	pronuncia
ch	ce hache	[tʃ]
gu	gue u	[g] ou [h]
ll	ele dobre	[λ]
nh	ene hache	[ŋ]
qu	que u	[k]
rr	erre dobre	[r]

As seguintes letras só se utilizan nos préstamos:

grafía	nome
j	iota
k	ca
ç	cedilla
w	uve dobre
y	y grego

ACENTUACIÓN

Agudas: acentúanse graficamente cando rematan en vogal, en –n, en –s ou en –ns: *mazá, latín, cafés, camións*. OBS: non se acentúan as palabras monosilábicas nin as rematadas en ditongo decrecente (*fe, colleu, papeis*)

Graves: levan acento cando rematan en consoante distinta de –n ou –s, ou no grupo culto –ps: *automóbil, carácter, tórax, bíceps*.

Esdrúxulas: sempre levan acento: *simpático, autónomo, vocálico*.

- **O ACENTO DIACRÍTICO**: utilízase para diferenciar dúas palabras que se escriben igual. Estes son os máis habituais:

á (prep. a + art. a, substantivo)	**a** (artigo, pronome, preposición)
ás (prep. a + art. a, substantivo)	**as** (artigo , pronome)
bóla (esfera)	**bola** (peza de pan)
cá/s (comp.ca + art.a/as)	**ca** (conxunción)
chá/s (plana/s)	**cha** (che + a)
có/s (comp.ca +art. o/os)	**co/s** (prep.con + art.o/os)
cómpre/n (é /son mester)	**compren** (merque/n)
dá (pres. e imper. verbo dar)	**da** (prep.de + art. a)
dás (pres. verbo dar)	**das** (prep.de + art. as)
dó (compaixón)	**do** (prep. de + art. o)
é (pres.verbo ser)	**e** (conxunción)
fóra (adverbio)	**fora** (plusc. verbos ser e ir)
máis (adverbio)	**mais** (conxunción)
nó (substantivo)	**no** (prep.en + art. o)
nós (pronome tónico, substantivo)	**nos** (pronome átono, prep en + art. os)
ó (prep. a + art. o)	**o** (artigo, pronome)
ós (prep. a + art. os)	**os** (artigo, pronome)
óso (do corpo)	**oso** (animal)
pé (parte do corpo)	**pe** (letra)
póla (rama)	**pola** (galiña, prep. por + art. a)
pór (poñer)	**por** (preposición)
présa (apuro)	**presa** (prendida, presada)
sé (imper. verbo ser, sede eclesiástica)	**se** (conxunción, pronome)
só (adxectivo e adverbio)	**so** (prep. *debaixo de*)
té (infusión)	**te** (letra, pronome)
vén (pres. de vir)	**ven** (pres. de ver, imper. de vir)
vés (pres. de vir)	**ves** (pres. de ver)
vós (pronome tónico)	**vos** (pronome átono)

- **A acentuación de i, u en hiato**: acentúanse cando van xusto antes ou despois dunha vogal átona, para indicar que non forman ditongo: *baúl, muíño, rúa, constituír, Luís*. OBS: non levan acento se vai un h intercalado (*eu prohibo*)
- Cando as formas verbais levan **pronomes enclíticos** ou a **segunda forma do artigo**, trátanse coma se fosen unha soa palabra: *fixéronllo, rematáche-las obras, cólleo*
- Os **estranxeirismos** seguen as regras xerais de acentuación: *iglú, accésit*..Cando rematan en –y reciben o mesmo tratamento cás palabras rematadas en –i (*whisky, hóckey*). Tamén poden manter a grafía da lingua da que proceden.
- Non se acentúan nunca os adverbios rematados en **–mente** por ser graves e rematar en vogal: *facilmente, rapidamente…*
- Os **interrogativos** e os **exclamativos** só levan acento gráfico cando introducen interrogativas ou exclamativas indirectas nas que sexa preciso para a correcta comprensión: *dille qué queres/dille que queres*
- As palabras que levan acento diacrítico mantéñeno sempre: *dá-dálle as grazas, é-éche complicado*

A DIÉRESE

Emprégase coa letra *u* para indicar que se pronuncia esta vogal nas sílabas güe, güi (*bilingüe, lingüística*, *pingüín*)

Úsase tamén coa letra i na primeira e segunda persoa de plural dos copretéritos de indicativo dos verbos rematados en *–aer* (*caer, decaer, recaer, traer, atraer, contraer, distraer, extraer*), *–oer* (*roer, corroer, doer, moer, remoer*), –aír (*saír, sobresaír*) e *–oí*r (*oír*): *caïamos, caïades, doïamos, doïades, traïamos, traïades*, etc. A razón é que o i forma sílaba en por si aínda que é átono. Así distinguimos estas formas das do presente de subxuntivo, nas que o i forma ditongo: *caiamos*, *caiades*. En consecuencia, tamén levan diérese os copretéritos de indicativo dos verbos en *–uír*, aínda que nestes non haxa posibilidade de homonimia co presente de subxuntivo: *constituïamos, constituïades*

SIGNOS DE INTERROGACIÓN E EXCLAMACIÓN

A entoación interrogativa ou exclamativa márcase ao final do enunciado por medio dos signos ? /!: *Por que o fixeches?, Érache boa!.* Para facilitar a lectura poderase indicar o inicio destas entoacións cos signos ¿ / ¡, respectivamente.

XÉNERO DOS SUBSTANTIVOS

Son de xénero masculino	Son de xénero feminino
- Os nomes das **letras**: o *a*, o *eñe*, o *pe*. - Os substantivos rematados en **-ume:** *o lume, o legume, o costume…*agás *a servidume, a mansedume, a acedume.* - Os substantivos rematados en **–or**: *o rubor, o pudor... agás a cor/color, a dor/dolor, a suor, a calor* - Os **substantivos**: *o bechamel, o cal, o cárcere, o couce, o cume, o cuspe, o diadema, o dote, o fel, o labor, o leite, o mar, o mel, o nariz, o riso, o sorriso, o sangue, o sal, o sinal, o ubre, o xiz….*	- As palabras rematadas en **–axe:** *a friaxe, a viaxe, a equipaxe…* agás *garaxe, paxe e traxe. Personaxe* pode presentar os dous xéneros. - En xeral, os substantivos que designan **árbores froiteiras**: *a maceira, a nogueira, a pereira….* Pero o *limoeiro, o marmeleiro…* (o xénero da árbore froiteira é, xeralmente, sempre o mesmo ca o da froita que dá, pero hai excepcións: *a castaña – o castiñeiro, o figo – a figueira*) - As palabras cultas de orixe grega rematadas en **–se**, **–te** e **–ite**: *a crise, a paréntese, a análise, a diabete, a hepatite.* - Os **substantivos**: *a ábsida, a auga, a árbore, a arte, a canle, a calor, a color /a cor, a dolor / a dor, a fraude, a fronte, a marxe, a orde, a orixe, a ponte, a pantasma, a reuma, a sebe, a síndrome, a sentinela, a suor…*

FORMACIÓN DO FEMININO (SUBSTANTIVOS E ADXECTIVOS)

<table>
<tr><th colspan="3">Masculino</th><th colspan="2">Feminino</th><th>Observacións</th></tr>
<tr><td colspan="3">Vogal átona: sobriño, presidente</td><td colspan="2">-a: sobriña, presidenta</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Vogal tónica: avó</td><td rowspan="2">+ -a:</td><td>avoa</td><td>Os adxectivos tenden a ser invariables (somalí).
Tamén algúns substantivos (chimpancé).</td></tr>
<tr><td colspan="3">Consoante distinta de -n: deus, rapaz</td><td>deusa, rapaza</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="8">-n</td><td rowspan="2">-án:</td><td>irmán, capitán,</td><td colspan="2">-á: irmá, capitá</td><td rowspan="7">O único nome que acaba en -én é refén, pero é invariable</td></tr>
<tr><td>folgazán</td><td colspan="2">- ana nos pexorativos: folgazana</td></tr>
<tr><td rowspan="2">-ón:</td><td>león</td><td colspan="2">-oa: leoa</td></tr>
<tr><td>grandón, lambón</td><td colspan="2">-ona nos aumentativos e pexorativos: grandona, lambona</td></tr>
<tr><td colspan="2">-ín: bailarín</td><td colspan="2">-ina: bailarina, agás ruín,que é invariable</td></tr>
<tr><td colspan="2">-ún: vacún
común
euscaldún</td><td colspan="2">vacúa
común (invariable)
euscalduna</td></tr>
<tr><td colspan="3">-és: chinés, burgués</td><td colspan="2">-esa: chinesa, burguesa</td><td>Algúns adxectivos manténense invariables (cortés)</td></tr>
</table>

Casos especiais:

Invariables: *o cónxuxe*; algúns nomes de animais: *a formiga*, *o paspallás* (macho-femia).

Cambio de artigo: *o/a mártir, o/a axente*

Irregulares: *heroe/heroína; galo/galiña; rei/raíña; abade/abadesa; barón/baronesa; príncipe/princesa; sacerdote/sacerdotisa; poeta/poetisa; cabalo/egua; emperador/emperatriz; actor/actriz; grou/grúa; xudeu/xudía...*

FORMACIÓN DO PLURAL (SUBSTANTIVOS E ADXECTIVOS)

<table>
<tr><th colspan="2">Singular</th><th colspan="2">Plural</th><th>Observacións</th></tr>
<tr><td colspan="2">**vogal ou ditongo**: *mesa, lei*</td><td rowspan="2">-s:</td><td>*mesas, leis*</td><td>Os estranxeirismos, ben engaden **-s** *(hippy-hippys),* ben respectan a forma da lingua de orixe *(hippies)*</td></tr>
<tr><td colspan="2">**-n**: *can, lacazán*</td><td>*cans, lacazáns*</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">**-r** ou **-z**: *mar, luz*</td><td colspan="2">**-es**: *mares, luces*</td><td>Os estranxeirismos seguen a regra xeral *(palier-palieres),* a non ser as palabras pouco integradas, que poden engadir **-s** *(póster-pósteres/pósters)*</td></tr>
<tr><td rowspan="3">**-l**</td><td>**monosílabas** e **graves:** *mal, túnel*</td><td rowspan="2">-es:</td><td>*males, túneles*</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>**compostas (2º elemento monosílabo)**: *parasol*</td><td>*parasoles*</td></tr>
<tr><td>**agudas:** *caracol*</td><td colspan="2">**-is**: *caracois*</td></tr>
<tr><td rowspan="2">-s</td><td>**agudas**: *compás*</td><td colspan="2">**-es**:*compases*</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>**graves** e **esdrúxulas**: *lapis, mércores*</td><td rowspan="2">**invariables**:</td><td>*lapis, mércores*</td></tr>
<tr><td colspan="2">**-x:** *fax*</td><td>*fax*</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">**outras consoantes**: *club, lord, ring*</td><td colspan="2">**-s:** *clubs, lords, rings*</td><td></td></tr>
</table>

FORMACIÓN DO COMPARATIVO

<table>
<tr><td>**Sintéticos**</td><td colspan="3">bo → mellor
malo → peor
grande → maior
pequeno → menor
alto → superior
baixo → inferior</td></tr>
<tr><td rowspan="3">**Analíticos**</td><td>**Igualdade**</td><td>tan + adx. + **coma/como** + 2º termo: *Estou tan cansa **coma/como** o meu xefe.*</td><td>**coma + pron. pers. tón.**: *Estou tan cansa **coma** ti.*
como + verbo*: Estou tan cansa **como** parece.*</td></tr>
<tr><td>**Superioridade**</td><td>máis + adx.+ **que/ca/do que** + 2º termo: *Estou máis cansa **que/ca** o meu xefe.*</td><td rowspan="2">**ca + pron. pers. tón.:** *Estou máis/menos cansa **ca** ti.*
do que + verbo: *Estou máis/menos cansa **do que** parece.*</td></tr>
<tr><td>**Inferioridade**</td><td>menos + adx.+ **que/ca/do que** + 2º termo: *Estou menos cansa **que/ca** o meu xefe.*</td></tr>
</table>

O ARTIGO

	determinado		indeterminado	
	masculino	**feminino**	**masculino**	**feminino**
singular	o/lo	a/la	un	unha
plural	os/los	as/las	uns	unhas

Segunda forma do artigo			
Formas	*lo, la, los, las*		
Uso	**obrigatorio**	Con guión	- Tras o adverbio interrogativo ***u***: *U-los nenos?*
		Sen guión	- Na contracción coa preposición ***por***: *Irei pola autoestrada*
	opcional	Con guión	- Tras forma verbal rematada en **-*r*** ou **-*s***: *Ves o mar?/Ve-lo mar?* - Tras os pronomes tónicos ***nós*** e ***vós*** cando van seguidos dunha precisión numérica: *Imos nós os dous/Imos nó-los dous.* - Tras os pronomes átonos ***nos, vos*** e ***lles***: *Deulles as grazas/Déulle-las grazas.*
		Sen guión	- Tras ***todos/-as, ambos/-as, entrambos/-as***, a preposición ***tras*** e a conxunción copulativa ***(e) mais***: *Teño clase todos os días/Teño clase tódolos días; Fomos eu e mais o neno/Fomos eu e mailo neno.*

Aínda que o seu uso non é obrigatorio na escrita, é recomendable empregala sempre na fala.

Contraccións									
		determinado				indeterminado			
		o	**a**	**os**	**as**	**un**	**unha**	**uns**	**unhas**
Preposicións	**a**	ao/ó	á	aos/ós	ás				
	con	co	coa	cos	coas	cun	cunha	cuns	cunhas
	de	do	da	dos	das	dun	dunha	duns	dunhas
	en	no	na	nos	nas	nun	nunha	nuns	nunhas
	por	polo	pola	polos	polas				
Conxunción	**ca**	có	cá	cós	cás				

Na escrita podemos plasmar a contracción de *a+o*, *a+os* en *ao*, ou *ó* pero na fala nunca se debe pronunciar [ao], senón [Ɔ].

Coa conxunción *ca* podemos optar por representar a contracción ou non: *có/ca o; cá/ca a; cós/ca os; cás ca as.*

O DEMOSTRATIVO

Masculino		Feminino		Neutro
Singular	**Plural**	**Singular**	**Plural**	
este	estes	esta	estas	isto
ese	eses	esa	esas	iso
aquel	aqueles	aquela	aquelas	aquilo

Contraccións							
		este(s) esta(s)	**ese(s) esa(s)**	**aquel(es) aquela(s)**	**isto**	**iso**	**aquilo**
Preposicións	**de**	deste(s) desta(s)	dese(s) desa(s)	daquel(es) daquela(s)	disto	diso	daquilo
	en	neste(s) nesta(s)	nese(s) nesa(s)	naquel(es) naquela(s)	nisto	niso	naquilo
Indefinido	**outro**	estoutro(s) estoutra(s)	esoutro(s) esoutra(s)	aqueloutro(s) aqueloutra(s)			

O POSESIVO

Persoa		Singular		Plural	
		Masculino	**Feminino**	**Masculino**	**Feminino**
Sing.	**1ª**	meu	miña	meus	miñas
	2ª	teu	túa	teus	túas
	3ª	seu	súa	seus	súas
Pl.	**1ª**	noso	nosa	nosos	nosas
	2ª	voso	vosa	vosos	vosas
	3ª	seu	súa	seus	súas

– Xeralmente vai **precedido de artigo**: *as nosas cousas*. É **opcional** con nomes de **parentesco** : *(o) meu tío.*

– As formas **de meu, de teu, de seu, de noso, de voso, de seu**, sen variación de xénero e número poden usarse co significado de *"propio" (temos piso de noso)* ou *"por natureza" (é boa de seu).*

– As formas **cadanseu, cadansúa, cadanseus, cadansúas** indican posesión e distribución á vez, adxudicándolle un número igual de obxectos a varias persoas: *os alumnos teñen cadanseu ordenador (~ cada alumno ten un ordenador)*

O PRONOME PERSOAL

Serie Tónica

NÚMERO	PERSOA	SUXEITO	FORMAS OBLICUAS			
			LIBRES		LIGADAS	
			NON REFEX	REFLEX	NON REFLEX	REFLEX
SING.	1ª	**eu**	**min**		**comigo**	
	2ª	**ti**			**contigo**	
	3ª	**el,ela**		**si**	**---**	**consigo**
PLURAL	1ª	**nós /nosoutros, -as**			**connosco**	
	2ª	**vós / vosoutros,-as**			**convosco**	
	3ª	**eles, elas**		**si**	**---**	**consigo**

– Cando concorren as formas de 3ª persoa coas preposicións **de** e **en** prodúcense as seguintes contraccións:

	el	**ela**	**eles**	**elas**
de	del	dela	deles	delas
en	nel	nela	neles	nelas

Serie Átona

NÚMERO	PERSOA E XÉNERO		NON REFLEXIVO		REFLEXIVO
			DAT. (C.I)	ACUS. (C.D.)	
SING.	1ª		**me**		
	2ª		**che**	**te**	
	3ª	MASC.	**lle**	**o, lo, no**	**se**
		FEM.		**a, la, na**	
PL.	1ª		**nos**		
	2ª		**vos**		
	3ª	MASC.	**lles**	**os, los, nos**	**se**
		FEM.		**as, las, nas**	

– Para o C.D de 3ª persoa hai tres alomorfos distintos:

- **lo, la, los, las**: úsase
  - tras verbo rematado en **-r** ou **-s:** *Dalo feito ti só?*
  - tras os pronomes átonos **nos, vos** e **lles**: *Dixéronnolo eles*
  - tras o adverbio interrogativo **u**: *O anel que acabo de mercar, ulo?*
- **no, na, nos, nas**: tras verbo rematado en **ditongo**: *Faino como ti vexas*
- **o, a, os, as:** nos demais contextos: *Non o vexo claro; véxoo claro*

- Cando concorren as formas de C.D e C.I prodúcense as seguintes contraccións:

	o/lo	**a/la**	**os/los**	**as/las**
me	mo	ma	mos	mas
che	cho	cha	chos	chas
lle	llo	lla	llos	llas
nos	nolo	nola	nolos	nolas
vos	volo	vola	volos	volas
lles	llelo	llela	llelos	llelas

Colocación do pronome átono
Posposto:
- É a posición máis xeral. Un pronome átono nunca pode encabezar unha frase: *Mercou**me** un quilo de cereixas.*

Anteposto:
- Oracións subordinadas: *Dille que **me** chame*
- Oracións introducidas por un interrogativo ou exclamativo: *Cando **me** vas chamar?*
- Oracións desiderativas: *Oxalá **me** chame pronto*
- Oracións negativas: *Non **me** chamou*
- Cando o verbo vai precedido de certos adverbios: *aínda, xa, axiña, nunca, tamén,...: Xa **te** chamará; nunca **me** vai chamar*
- Cando o verbo vai precedido por algúns indefinidos: *algo, alguén, ninguén, ningún, bastante, todo, nada: Algo **lle** farías; ninguén **lle** dixo nada.*

Perífrases verbais:
- Verbo en forma persoal + infinitivo ou xerundio:
    - despois do verbo auxiliar: *Vou**che** dicir unha cousa*
    - despois do infinitivo ou xerundio: *Vou dicir**che** unha cousa*
- Verbo en forma persoal + preposición ou conxunción + infinitivo:
    - despois do verbo auxiliar: *Teño**che** que dicir unha cousa*
    - despois do infinitivo: *Teño que dicir**che** unha cousa*
    - antes do infinitivo: *Teño que **che** dicir unha cousa*

OS NUMERAIS

Cardinais	0	cero	21	vinte e un/unha
	1	un/unha	22	vinte e dous/dúas
	2	dous/dúas	30	trinta
	3	tres	31	trinta e un
	4	catro	40	corenta
	5	cinco	50	cincuenta
	6	seis	60	sesenta
	7	sete	70	setenta
	8	oito	80	oitenta
	9	nove	90	noventa
	10	dez	100	cen
	11	once	101	cento un/unha
	12	doce	200	douscentos/-as
	13	trece	300	trescentos/-as
	14	catorce	400	catrocentos/-as
	15	quince	500	cincocentos/-as, quiñentos/-as
	16	dezaseis	600	seiscentos/-as
	17	dezasete	700	setecentos/-as
	18	dezaoito	800	oitocentos/-as
	19	dezanove	900	novecentos/-as
	20	vinte	1000	mil
Ordinais	1º	primeiro/-a	17º	décimo sétimo/-a
	2º	segundo/-a	18º	décimo oitavo/-a
	3º	terceiro/-a	19º	décimo noveno/-a
	4º	cuarto/-a	20º	vixésimo/-a
	5º	quinto/-a	21º	vixésimo primeiro/-a
	6º	sexto/-a	22º	vixésimo segundo/-a
	7º	sétimo/-a	30º	trixésimo/-a
	8º	oitavo/-a	40º	cuadraxésimo/-a
	9º	noveno/-a	50º	quincuaxésimo/-a
	10º	décimo/-a	60º	sesaxésimo/-a
	11º	décimo primeiro/-a, undécimo/-a	70º	septuaxésimo/-a
	12º	décimo segundo/-a, duodécimo/-a	80º	octoxésimo/-a
	13º	décimo terceiro/-a	90º	nonaxésimo/-a
	14º	décimo cuarto/-a	100º	centésimo/-a
	15º	décimo quinto/-a	1000º	milésimo/-a
	16º	décimo sexto/-a	1000000º	millonésimo/-a
Multiplicativos	dobre; duplo/-a		séptuplo/-a	
	triplo/-a		óctuplo/-a	
	cuádruplo/-a		nónuplo/-a	
	quíntuplo/-a		décuplo/-a	
	séxtuplo/-a		céntuplo/-a	
Partitivos	medio/-a		noveno/-a	
	terzo/-a		décimo/-a	
	cuarto/-a		onceavo/-a	
	quinto/-a		doceavo/-a	
	sexto/-a		centésimo/-a	
	sétimo/-a		milésimo/-a	
	oitavo/-a		millonésimo/-a	

O VERBO

Verbos regulares

		ANDAR (1ª conx.)	VARRER (2ª conx.)	PARTIR (3ª conx.)
Indicativo	**Presente**	ando andas anda andamos andades andan	varro varres varre varremos varredes varren	parto partes parte partimos partides parten
	Pretérito	andei andaches andou andamos andastes andaron	varrín varriches varreu varremos varrestes varreron	partín partiches partiu partimos partistes partiron
	Futuro	andarei andarás andará andaremos andaredes andarán	varrerei varrerás varrerá varreremos varreredes varrerán	partirei partirás partirá partiremos partiredes partirán
	Cpto.	andaba andabas andaba andabamos andabades andaban	varría varrías varría varriamos varriades varrían	partía partías partía partiamos partiades partían
	Apto.	andara andaras andara andaramos andarades andaran	varrera varreras varrera varreramos varrerades varreran	partira partiras partira partiramos partirades partiran
	Ppto.	andaría andarías andaría andariamos andariades andarían	varrería varrerías varrería varreriamos varreriades varrerían	partiría partirías partiría partiriamos partiriades partirían
Subxuntivo	**Presente**	ande andes ande andemos andedes anden	varra varras varra varramos varrades varran	parta partas parta partamos partades partan
	Pretérito	andase andases andase andásemos andásedes andasen	varrese varreses varrese varrésemos varrésedes varresen	partise partises partise partísemos partísedes partisen
	Futuro	andar andares andar andarmos andardes andaren	varrer varreres varrer varrermos varrerdes varreren	partir partires partir partirmos partides partiren
Infinitivo conxugado		andar andares andar andarmos andardes andaren	varrer varreres varrer varrermos varrerdes varreren	partir partires partir partirmos partides partiren
Imperativo		anda andade	varre varrede	parte partide
Formas nominais	**Infinitivo**	andar	varrer	partir
	Xerundio	andando	varrendo	partindo
	Participio	andado	varrido	partido

Verbos irregulares

		CABER	CAER	DAR	DICIR	ESTAR	FACER	HABER	IR	OÍR	PODER
Indicativo	**Presente**	caibo cabes cabe cabemos cabedes caben	caio caes cae caemos caedes caen	dou dás dá damos dades dan	digo dis di dicimos dicides din	estou estás está estamos estades están	fago fas fai facemos facedes fan	hei has ha/hai habemos habedes han	vou vas vai imos ides van	oio oes oe oímos oídes oen	podo podes pode podemos podedes poden
	Pretérito	couben coubeches coubo coubemos coubestes couberon	caín caíches caeu caemos caestes caeron	dei deches deu demos destes deron	dixen dixeches dixo dixemos dixestes dixeron	estiven estiveches estivo estivemos estivestes estiveron	fixen fixeches fixo fixemos fixestes fixeron	houben houbeches houbo houbemos houbestes houberon	fun fuches foi fomos fostes foron	oín oíches oíu oímos oístes oíron	puiden puideches puido puidemos puidestes puideron
	Futuro	caberei caberás caberá caberemos caberedes caberán	caerei caerás caerá caeremos caeredes caerán	darei darás dará daremos daredes darán	direi dirás dirá diremos diredes dirán	estarei estarás estará estaremos estaredes estarán	farei farás fará faremos faredes farán	haberei haberás haberá haberemos haberedes haberán	irei irás irá iremos iredes irán	oirei oirás oirá oiremos oiredes oirán	poderei poderás poderá poderemos poderedes poderán
	Cpto.	cabía cabías cabía cabiamos cabiades cabían	caía caías caía caïamos caïades caían	daba dabas daba dabamos dabades daban	dicía dicías dicía diciamos diciades dicían	estaba estabas estaba estabamos estabades estaban	facía facías facía faciamos faciades facían	había habías había habiamos habiades habían	ía ías ía iamos iades ían	oía oías oía oïamos oïades ían	podía podías podía podiamos podiades podían
	Apto.	coubera couberas coubera couberamos couberades couberan	caera caeras caera caeramos caerades caeran	dera deras dera deramos derades deran	dixera dixeras dixera dixeramos dixerades dixeran	estivera estiveras estivera estiveramos estiverades estiveran	fixera fixeras fixera fixeramos fixerades fixeran	houbera houberas houbera houberamos houberades houberan	fora foras fora foramos forades foran	oíra oíras oíra oiramos oirades oíran	puidera puideras puidera puideramos puiderades puideran
	Ppto.	cabería caberías cabería caberiamos caberiades caberían	caería caerías caería caeriamos caeriades caerían	daría darías daría dariamos dariades darían	diría dirías diría diriamos diriades dirían	estaría estarías estaría estariamos estariades estarían	faría farías faría fariamos fariades farían	habería haberías habería haberiamos haberiades haberían	iría irías iría iriamos iriades irían	oiría oirías oiría oiriamos oiriades oirían	podería poderías podería poderiamos poderiades poderían
Subxuntivo	**Presente**	caiba caibas caiba caibamos caibades caiban	caia caias caia caiamos caiades caian	dea deas dea deamos deades dean	diga digas diga digamos digades digan	estea esteas estea esteamos esteades estean	faga fagas faga fagamos fagades fagan	haxa	vaia vaias vaia vaiamos vaiades vaian	oia oias oia oiamos oiades oian	poida poidas poida poidamos poidades poidan
	Pretérito	coubese coubeses coubese coubésemos coubésedes coubesen	caese caeses caese caésemos caésedes caesen	dese deses dese désemos désedes desen	dixese dixeses dixese dixésemos dixésedes dixesen	estivese estiveses estivese estivésemos estivésedes estivesen	fixese fixeses fixese fixésemos fixésedes fixesen	houbese houbeses houbese houbésemos houbésedes houbesen	fose foses fose fósemos fósedes fosen	oíse oíses oíse oísemos oísedes oísen	puidese puideses puidese puidésemos puidésedes puidesen
	Futuro	couber couberes couber coubermos couberdes couberen	caer caeres caer caermos caerdes caeren	der deres der dermos derdes deren	dixer dixeres dixer dixermos dixerdes dixeren	estiver estiveres estiver estivermos estiverdes estiveren	fixer fixeres fixer fixermos fixerdes fixeren	houber houberes houber houbermos houberdes houberen	for fores for formos fordes foren	oír oíres oír oírmos oírdes oíren	puider puideres puider puidermos puiderdes puideren
Infinitivo conxugado		caber caberes caber cabermos caberdes caberen	caer caeres caer caermos caerdes caeren	dar dares dar darmos dardes daren	dicir dicires dicir dicirmos dicirdes diciren	estar estares estar estarmos estardes estaren	facer faceres facer facermos facerdes faceren	haber haberes haber habermos haberdes haberen	ir ires ir irmos irdes iren	oír oíres oír oírmos oírdes oíren	poder poderes poder podermos poderdes poderen
Imperativo		cabe cabede	cae caede	dá dade	di dicide	está estade	fai facede		vai vamos ide	oe oíde	pode podede
Formas nominais	**Infinitivo**	caber	caer	dar	dicir	estar	facer	haber	ir	oír	poder
	Xerundio	cabendo	caendo	dando	dicindo	estando	facendo	habendo	indo	oíndo	podendo
	Participio	cabido	caído	dado	dito	estado	feito	habido	ido	oído	podido

		QUERER	SABER	SER	TER	TRAER	VALER	POÑER/ PÓR	VER	VIR
Indicativo	**Presente**	quero queres quere queremos queredes queren	sei sabes sabe sabemos sabedes saben	son es é somos sodes son	teño tes ten temos tedes/ teñen	traio traes trae traemos traedes traen	vallo vales vale valemos valedes valen	poño pos pon poñemos/pomos poñedes/pondes poñen/pon	vexo ves ve vemos vedes ven	veño vés vén vimos vides/vindes veñen
	Pretérito	quixen quixeches quixo quixemos quixestes quixeron	souben soubeches soubo soubemos soubestes souberon	fun fuches foi fomos fostes foron	tiven tiveches tivo tivemos tivestes tiveron	trouxen trouxeches trouxo trouxemos trouxestes trouxeron	valín valiches valeu valemos valestes valeron	puxen puxeches puxo puxemos puxestes puxeron	vin viches viu vimos vistes viron	vin viñeches veu viñemos viñestes viñeron
	Futuro	quererei quererás quererá quereremos querereddes quererán	saberei saberás saberá saberemos saberedes saberán	serei serás será seremos seredes serán	terei terás terá teremos teredes terán	traerei traerás traerá traeremos traeredes traerán	valerei valerás valerá valeremos valeredes valerán	poñerei/ porei poñerás/ porás poñerá/ porá poñeremos/ poremos poñeredes/ poredes poñerán/ porán	verei verás verá veremos veredes verán	virei virás virá viremos viredes virán
	Cpto.	quería querías quería queriamos queriades querían	sabía sabías sabía sabiamos sabiades sabían	era eras era eramos erades eran	tiña tiñas tiña tiñamos tiñades tiñan	traía traías traía traïamos traïades traían	valía valías valía valiamos valiades valían	poñía/ puña poñías/ puñas poñía/ puña poñiamos/ puñamos poñiades/ puñades poñían/ puñan	vía vías vía viamos viades vían	viña viñas viña viñamos viñades viñan
	Apto.	quixera quixeras quixera quixeramos quixerades quixeran	soubera souberas soubera souberamos souberades souberan	fora foras fora foramos forades foran	tivera tiveras tivera tiveramos tiverades tiveran	trouxera trouxeras trouxera trouxeramos trouxerades trouxeran	valera valeras valera valeramos valerades valeran	puxera puxeras puxera puxeramos puxerades puxeran	vira viras vira viramos virades viran	viñera viñeras viñera viñeramos viñerades viñeran
	Ppto.	querería quererías querería quereriamos quereriades quererían	sabería saberías sabería saberiamos saberiades saberían	sería serías sería seriamos seriades serían	tería terías tería teriamos teriades terían	traería traerías traería traeriamos traeriades traerían	valería valerías valería valeriamos valeriades valerían	poñería/ poría poñerías/ porías poñería/ poría poñeriamos/ poriamos poñeriades/ poriades poñerían/ porían	vería verías vería veriamos veriades verían	viría virías viría viriamos viriades virían
Subxuntivo	**Presente**	queira queiras queira queiramos queirades queiran	saiba saibas saiba saibamos saibades saiban	sexa sexas sexa sexamos sexades sexan	teña teñas teña teñamos teñades teñan	traia traias traia traiamos traiades traian	valla vallas valla vallamos vallades vallan	poña poñas poña poñamos poñades poñan	vexa vexas vexa vexamos vexades vexan	veña veñas veña veñamos veñades veñan
	Pretérito	quixese quixeses quixese quixésemos quixésedes quixesen	soubese soubeses soubese soubésemos soubésedes soubesen	fose foses fose fósemos fósedes fosen	tivese tiveses tivese tivésemos tivésedes tivesen	trouxese trouxeses trouxese trouxésemos trouxésedes trouxesen	valese valeses valese valésemos valésedes valesen	puxese puxeses puxese puxésemos puxésedes puxesen	vise vises vise vísemos vísedes visen	viñese viñeses viñese viñésemos viñésedes viñesen
	Futuro	quixer quixeres quixer quixermos quixerdes quixeren	souber souberes souber soubermos souberdes souberen	for fores for formos fordes foren	tiver tiveres tiver tivermos tiverdes tiveren	trouxer trouxeres trouxer trouxermos trouxerdes trouxeren	valer valeres valer valermos valerdes valeren	puxer puxeres puxer puxermos puxerdes puxeren	verei verás verá veremos veredes verán	virei virás virá viremos viredes virán
Infinitivo conxugado		querer quereres querer querermos quererdes quereren	saber saberes saber sabermos saberdes saberen	ser seres ser sermos serdes seren	ter teres ter termos terdes teren	traer traeres traer traermos traerdes traeren	valer valeres valer valermos valerdes valeren	poder poderes poder podermos poderdes poderen	ver veres ver vermos verdes veren	vir vires vir virmos virdes viren
Imperativo		quere querede	sabe sabede	sé sede	ten tende/tede	trae traede	vale valede	pon poñede/ponde	ve vede	ven vide/vinde
Formas nominais	**Infinitivo**	querer	saber	ser	ter	traer	valer	poder	ver	vir
	Xerundio	querendo	sabendo	sendo	tendo	traendo	valendo	poñendo/pondo	vendo	vindo
	Participio	querido	sabido	sido	tido	traído	valido	posto	visto	vido